

RIKSDAGENS SVAR 212/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om bundet långtidssparande och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om bundet långtidssparande och vissa lagar som har samband med den (RP 159/2009 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 24/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om bundet långsiktigt sparande

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avtal om sparande där villkoren innebär att sparmedlen får tas ut först när den som har rätt till sparmedlen har uppnått en bestämd ålder eller en annan, i villkoren nämnd, särskild uttagsgrund uppfylls i hans eller hennes livssituation (*sparavtal*).

På tillhandahållande av investeringstjänster eller fondandelar för sparavtal tillämpas dessutom det som föreskrivs om dem någon annanstans i lag.

Denna lag tillämpas inte på sparande som grundar sig på försäkringsavtal enligt lagen om försäkringsavtal (543/1994).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *tjänsteleverantör* den som med stöd av 3 § 1 mom. har rätt att tillhandahålla sparavtal,

2) *sparare* en fysisk person som har ingått sparavtal med en tjänsteleverantör,

3) *sparkonto* ett konto i en inlåningsbank eller i en filial i Finland till ett utländskt kreditinstitut, där spararen betalar in pengar enligt sparavtalet,

4) *sparmedel* pengar som spararen betalar in på sparkontot samt placeringsobjekt för att placera medlen och avkastning på placeringarna,

5) den som har rätt till sparmedlen spararen eller, om det avtalats särskilt i sparavtalet, någon annan fysisk person som har rätt att få sparmedlen när uttagsgrunden i 1 § uppfylls.

3 §

Rätt att tillhandahålla sparavtal

Sparavtal kan tillhandahållas av

1) inlåningsbanker som avses i kreditinstitutslagen (121/2007),

2) värdepappersföretag som avses i lagen om värdepappersföretag (922/2007),

3) fondbolag och fondföretag som avses i lagen om placeringsfonder (48/1999),

4) utländska kreditinstitut som avses i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/1993),

5) utländska värdepappersföretag som avses i lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland (580/1996),

6) utländska fondbolag som avses i lagen om utländska fondbolags verksamhet i Finland (225/2004).

En tjänsteleverantör får tillhandahålla sparavtal efter att ha anmält det till Finansinspektionen. Anmälan ska göras skriftligt minst en månad innan verksamheten inleds och åtföljas av tillräckliga och tillförlitliga uppgifter om hur verksamheten kommer att ordnas. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur anmälningsskyldigheten ska uppfyllas.

4 §

Bestämmelsernas tvingande karaktär

Ett avtalsvillkor är ogiltigt, om det avviker från denna lag till nackdel för spararen eller någon annan som har rätt till sparmedlen.

5 §

Inbetalningar på sparkonto och uttag av sparmedel

Med stöd av ett sparavtal får tjänsteleverantören inte ta emot något annat än penningmedel från spararen. Medlen ska tas emot på ett sparkonto som specificeras i sparavtalet. Sparmedlen får, med undantag av de fall som avses i 11—13 §, betalas ut enbart i pengar från sparkontot till den som har rätt till sparmedlen när uttagsgrunden enligt 1 § uppfylls. Inbetalningar får inte göras på sparkontot efter det att uttagsgrunden eller, om det finns fler uttagsgrunder, alla uttagsgrunder är uppfyllda och inbetalningarna har börjat tas ut på grundval av samtliga uttagsgrunder.

Tjänsteleverantören får inte ta emot andra medel på sparkontot än sparmedel enligt sparavtalet. Utöver det som föreskrivs någon annanstans i lag ska det av kontoavtalet också framgå att

1) kontot bara får användas för att ta emot sparmedel från spararen, betala och ta emot avgifter för att placera sparmedlen och, om 11—14, 17 eller 18 § inte föreskriver någonting annat, för att återbetala dem till den som har rätt till sparmedlen när uttagsgrunden i 1 § uppfylls; tjänsteleverantören får dessutom debitera kontot för utgifter och arvoden enligt sparavtalet,

2) den som har rätt till sparmedlen innehar äganderätten till medlen på kontot, men ingen annan än tjänsteinnehavaren har rätt att använda dem.

Bestämmelserna om förvaring av kundmedel i 4 kap. 14 § 3 mom. i värdepappersmarknadslagen (495/1989) och i 38 § i lagen om värdepappersföretag tillämpas inte på medel som tas emot på grundval av ett sparavtal.

6 §

Placering av sparmedel

Till den del det inte har avtalats att sparmedlen ska ligga kvar på sparkontot, ska de placeras för den som har rätt till sparmedlen och i dennes

namn samt på det sätt som det har avtalats närmare om i sparavtalet i ett eller flera av följande placeringsobjekt:

1) konto i en inlåningsbank eller ett därmed jämförligt utländskt kreditinstitut,

2) värdepapper som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. i värdepappersmarknadslagen och är föremål för offentlig handel enligt 3 kap. i den lagen eller multilateral handel enligt 3 a kap. eller därmed jämförlig utländsk handel och där emittenten är skyldig att följa informationsskyldigheten enligt 2 kap. eller 3 a kap. 11 § i den lagen eller därmed jämförlig informationsskyldighet,

3) värdepapper som emitteras eller garanteras av ett offentligt samfund som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. i värdepappersmarknadslagen,

4) fondandel som avses i lagen om placeringsfonder och andel i fondföretag som avses i 128 och 129 § i nämnda lag.

Bestämmelserna i 5 § 2 mom. 2 punkten i denna lag tillämpas på ett konto som avses i 1 mom. 1 punkten.

Sparmedel får placeras i derivatinstrument uteslutande för att skydda dem mot kurs- eller räntefluktuationer eller mot annan värdeminskning på placeringsobjekten.

Tjänsteleverantören ska se till att räntor, vinstutdelning och annan avkastning på placeringen av sparmedlen och medlen från överföring av placeringsobjekt och anknytande rättigheter och från återbetalning av kapital betalas in på sparkontot, om de inte genast placeras på nytt. Det som någon annanstans i lag föreskrivs om rätten att få bevis utfärdat över en placering som avses i denna paragraf tillämpas på tjänsteleverantören i stället för på den som har rätt till sparmedlen.

Tjänsteleverantören är skyldig att ordna förvaring, hantering och clearing av de sparmedel han innehar på ett tillförlitligt sätt och så att de inte riskerar att förväxlas med tjänsteleverantörens egna medel eller någon annan kunds medel. Tjänsteleverantören får inte kvitta sparmedel mot skulder som den som har rätt till medlen har hos tjänsteleverantören.

Minst en gång om året ska tjänsteleverantörens revisor lämna ett utlåtande till Finans-

inspektionen som visar om tjänsteleverantören förvarar sparmedlen enligt kraven i 5 mom.

7 §

Skyldighet att utreda och informera innan avtal ingås

Tjänsteleverantören är skyldig att skaffa fram tillräckligt med information om spararens erfarenhet av och kunskaper om investering innan den tillhandahåller ett sparavtal. Bestämmelserna i detta moment tillämpas inte på ett sparavtal där sparmedlen enligt villkoren bara får placeras på sådana bankkonton enligt 6 § 1 mom. 1 punkten där avkastningen på kontona uteslutande bestäms på grundval av kapitalbelopp och tid.

Utöver det som någon annanstans föreskrivs om informationsskyldigheten ska spararen i god tid innan ett sparavtal ingås ges basfakta om tjänsteleverantören och tillräckliga och väsentliga uppgifter om avtalet för att tillförlitligt kunna bedöma tjänsteleverantören, avtalet och i synnerhet riskerna med avtalet. Tjänsteleverantören ska då uppmärksamma eventuella omständigheter som är väsentliga för valet av placeringsobjekt och ta särskild hänsyn till spararens tidigare erfarenhet av och kunskaper om investering samt till riskerna med placeringsobjekten.

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas närmare om vilka uppgifter tjänsteleverantören är skyldig att lämna till spararen innan de ingår avtal. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna enligt detta moment ska lämnas.

8 §

Informationsskyldighet under pågående avtalsförhållande

Tjänsteleverantören är skyldig att minst en gång per år till spararen och andra som har rätt till sparmedlen lämna uppgifter om sparmedlen och avkastningen på dem, kostnader som tagits ut samt om andra omständigheter kring sparavtalet som är av väsentlig betydelse för spararen eller någon annan som har rätt till sparmedlen.

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas närmare om vilka uppgifter tjänsteleverantören under pågående avtalsförhållande är skyldig att lämna till spararen och någon annan som har rätt till sparmedlen. Finansinspektionen kan dessutom meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna enligt detta moment ska lämnas.

9 §

Ansvar för bristfällig eller felaktig information

Om tjänsteleverantören eller en företrädare för denne vid marknadsföringen av ett sparavtal har underlåtit att ge spararen behövlig information om avtalet eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses sparavtalet gälla med den innebörd som spararen hade anledning att sluta sig på grundval av informationen.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller likaså om det har getts bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter om sparavtalet under avtalets giltighetstid och de kan anses ha påverkat hur spararen har handlat.

10 §

Vad ett sparavtal ska innefatta

Ett sparavtal ska åtminstone ha uppgifter om följande:

- 1) avtalsparterna,
- 2) andra som har rätt till sparmedlen,
- 3) avgifter och andra kostnader som tas ut på basis av avtalet och hur de bestäms,
- 4) objekt som sparmedlen får placeras i, en placeringsstrategi och risknivån för placeringarna,
- 5) spartiden,
- 6) tidpunkten då återbetalningen av besparingarna börjar eller, om uttagsgrunden är någon annan än åldern på den som har rätt till sparmedlen eller någon annan tidsmässig faktor som är känd i förväg, någon annan särskild uttagsgrund som avses i 1 §,
- 7) hur återbetalningen ska göras och hur länge delbetalningar får betalas ut,

8) rätten för en sparare att säga upp avtalet enligt 14 § och avbryta sparandet enligt 15 §,

9) den som tillhandahåller sparkontot enligt avtalet och kontonumret,

10) information om hur värdet på placerade sparmedel räknas ut i de fall som avses i 11—13 §.

Det ska framgå av sparavtalet att denna lag tillämpas på det.

11 §

Hur sparavtalet upphör att gälla om spararen eller den som har rätt till sparmedlen avlider

Sparavtalet upphör att gälla om spararen eller den som har rätt till sparmedlen avlider.

Vid spararens frånfälle övergår sparmedlen till den som har rätt till sparmedlen eller, om spararen är den som har rätt till sparmedlen, till dennes rättsinnehavare. När någon annan som har rätt till sparmedlen än spararen avlider övergår rätten till sparmedlen till rättsinnehavarna till den som har rätt till sparmedlen.

12 §

Frånträde av sparavtal

Spararen har rätt att frånträda sparavtalet genom att meddela tjänsteleverantören om detta senast 30 dagar efter det att avtalet ingicks eller räknat från och med den dag då han eller hon fick uppgifterna enligt 7 § och övriga avtalsvillkor, om uppgifterna och villkoren lämnas efter att avtalet har ingåtts. Spararen får åberopa meddelandet även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram, förutsatt att det har sänts till tjänsteleverantören på ett ändamålsenligt sätt.

Tjänsteleverantören ska så snart som möjligt och senast 30 dagar efter att ha fått meddelandet om frånträde återbetala de influtna sparmedlen till spararen. De ska återbetalas i pengar, om inte tjänsteleverantören och spararen har kommit överens om något annat. Om dagen då tjänsteleverantören fick meddelandet inte kan påvisas på

något annat sätt anses ett meddelande som har skickats per post ha anlant till tjänsteleverantören den sjunde dagen efter det att det avsändes och ett elektroniskt meddelande den dag då det sändes.

Rätten till frånträde enligt denna paragraf gäller inte ett nytt sparavtal som ingås vid uppsägning enligt 14 §.

13 §

Tjänsteleverantörens skyldighet att säga upp ett sparavtal

En tjänsteleverantör får inte säga upp ett sparavtal annat än i de fall som avses i 2 mom.

Om tjänsteleverantören har försatts i likvidation eller konkurs eller i övrigt har förverkat sin rätt att tillhandahålla sparavtal, ska tjänsteleverantören, likvidatorerna eller konkursboet utan dröjsmål säga upp sparavtalet och föra över sparmedlen till en annan tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som spararen uppgett. Meddelandet om uppsägning ska åtföljas av en uppmaning att meddela tjänsteleverantören, likvidatorerna eller konkursboet den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som avses i denna lag och som spararen har ingått ett nytt sparavtal med och som sparmedlen kan överföras till. Av meddelandet om uppsägning ska också framgå den frist för meddelandet som anges i 3 mom. och påföljder av att meddelandet inte lämnas.

Om tjänsteleverantören, likvidatorerna eller konkursboet inte har fått ett meddelande enligt 2 mom. från spararen om den nya tjänsteleverantören senast tre månader efter det att spararen tog emot meddelandet om uppsägning, ska någon av dem så snart som möjligt förvandla sparmedlen till pengar och betala ut dem till spararen oberoende av eventuella skattepåföljder eller andra påföljder. När värdet på sparmedlen är beroende av noteringar på finansmarknaden, ska värdet vid återbetalningen bestämmas enligt säljkursen den utsatta dag som avses i detta moment, om inte tjänsteleverantören och spararen har avtalat om något annat. Om dagen då spararen tog emot meddelandet om uppsägning inte kan påvisas på något annat sätt anses ett medde-

lande som har skickats per post ha anlant till spararen den sjunde dagen efter det att det avsändes och ett elektroniskt meddelande den dag då det sändes.

14 §

Spararens rätt att säga upp ett sparavtal

En sparare har rätt att säga upp ett sparavtal om att han eller hon har ingått ett annat sparavtal eller ett försäkringsavtal med samma syfte och de influtna sparmedlen förs över direkt till den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som är part i det nya avtalet.

Sparavtalet ska sägas upp skriftligt. Det ska framgå av meddelandet till vilken tjänsteleverantör eller försäkringsgivare sparmedlen ska föras över. Medlen ska föras över senast 30 dagar efter det att uppsägningen har anlant. Den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som tagit emot medlen ska utan dröjsmål meddela spararen eller någon eventuell annan som har rätt till sparmedlen att medlen har tagit emot. Det uppsagda sparavtalet upphör att gälla, när medlen har förts över till den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som anges i uppsägningen. Om dagen inte kan påvisas på något annat sätt anses ett meddelande som har skickats per post ha anlant till tjänsteleverantören den sjunde dagen efter det att det avsändes och ett elektroniskt meddelande den dag då det sändes.

Om tjänsteleverantören är skyldig att verkställa förskottsinnehållning på medel som överförs med stöd av denna paragraf, har tjänsteleverantören rätt att innan fristen för överföring av medel enligt 2 mom. går ut sälja så många placementsobjekt anskaffade för placering av sparmedlen som behövs för att verkställa förskottsinnehållningen.

15 §

Avbrott i sparandet

Spararen har rätt att när som helst sluta betala in beloppen enligt sparavtalet på sparkontot. Av-

talet gäller då fortfarande till övriga delar på de tidigare villkoren.

16 §

Förbud mot överlåtelse och pantsättning

Varken spararen eller någon annan som har rätt till sparmedlen har rätt att överlåta eller pantsätta sparmedel eller någon rätt på grundval av sparavtalet.

Försäljning av ett placeringsobjekt betraktas inte som överlåtelse av sparmedel enligt 1 mom., om medlen från försäljningen sätts in på sparkontot eller direkt placeras om i placeringsobjekt enligt 6 §.

Avtal eller åtaganden som strider mot denna paragraf är ogiltiga.

17 §

Utmätning

Sparmedlen får inte utmätas för skulder som spararen eller någon annan som har rätt till sparmedlen har, om

1) det vid utmätningen har gått minst fem år sedan avtalet ingicks,

2) spartiden är minst tio år, och

3) det under inget år har betalats in mer än en femtedel av det sammanlagda beloppet för de inbetalningar som spararen hade varit tvungen att betala in, om inbetalningarna vid tidpunkten när avtalet ingicks hade fördelats jämnt över tio år; högre inbetalningar som beror på avtalade för-

ändringar i indexet för kostnadsutvecklingen beaktas inte.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte när underhåll till maka, make eller barn mäts ut.

18 §

Återvinning till konkursbo

Konkursboet har rätt att kräva att tjänsteleverantören återbetalar överbetalningar, förutsatt att värdet av sparmedlen räcker till, om spararen försätts i konkurs och det uppdragas att han eller hon senare än tre år före den utsatta tiden i 2 § i lagen om återvinning till konkursbo (758/1991) har gjort inbetalningar på sparkontot som när de gjordes inte stod i rimlig proportion till hans eller hennes omständigheter eller tillgångar. Om spararen inte har gett sitt samtycke till detta, är konkursboet skyldigt att väcka talan mot spararen, annars går talerätten förlorad. På talan tillämpas det som föreskrivs i 23—35 § i lagen om återvinning till konkursbo.

19 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tjänsteleverantören får inte tillhandahålla sparavtal förrän tre månader har gått sedan en anmälan enligt 3 § 2 mom. gjordes, om anmälan görs innan det har gått tre månader sedan lagen trädde i kraft.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen av den 28 juni 1994 om försäkringsavtal (543/1994) en ny 13 b § som följer:

13 b §

Försäkringstagarens rätt att överföra pensionsförsäkringens återköpsvärde

Vid uppsägning av en pensionsförsäkring har försäkringstagaren rätt att få återköpsvärdet överfört till en annan pensionsförsäkring som försäkringstagaren tecknat eller till ett spar-konto enligt lagen om bundet långsiktigt sparande (/). Det kan dock ingå i försäkringsvillkoren att försäkringstagen inte har någon överföringsrätt, om försäkringen inte har ett dödsfalls-skydd.

Av uppsägningen ska det framgå till vilken försäkringsgivare eller tjänsteleverantör av spar-

avtal återköpsvärdet ska överföras. Försäkrings-givaren är skyldig att överföra medlen senast 30 dagar efter att ha fått uppsägningen. Den övertagande försäkringsgivaren eller tjänste-leverantören ska utan dröjsmål meddela försäk-ringstagaren att medlen har mottagits. Med av-vikelse från det som anges i 12 § upphör en upp-sagd pensionsförsäkring att gälla när medlen har överförts.

Denna lag träder i kraft den 20 .
De bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft tillämpas på avtal som har ingåtts innan lagen trädde i kraft.

Lag

om ändring av 20 § i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen av den 9 februari 2007 (121/2007) 20 § 1 mom., sådant det lyder i lag 929/2007, som följer:

20 §

Undantag från kreditinstituts ensamrätt att ta emot återbetalbara medel

Bestämmelserna i 19 § begränsar inte Fin-lands Banks rätt att från allmänheten ta emot återbetalbara medel, fondbolags rätt att bedriva fondverksamhet enligt lagen om placeringsfonder (48/1999), värdepappersföretags och fond-

bolags rätt att tillhandahålla sparavtal enligt la-gen om bundet långsiktigt sparande (/) eller försäkringsföretags rätt att bedriva försäkrings-rörelse enligt lagen om försäkringsbolag. Be-stämmelserna i 19 § begränsar inte heller försälj-ning av andra betalningsmedel än elektroniska pengar. I fråga om rätten för utländska kredit-institut, värdepappersföretag, fondbolag och för-säkringsbolag att i Finland tillhandahålla tjäns-

RSv 212/2009 rd — RP 159/2009 rd

ter inom ramen för sin koncession föreskrivs sär-
skilt.

— — — — —

_____

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 4 december 2009

_____

_____